

Nya snabbinsatsförband

Regeringen beslöt den 21 juni att Sverige och Försvarsmakten ska bidra med förband ur samtliga försvarsgrenar för att uppfylla överenskomna Nato partnerskapsmål angående deltagande i multinationella fredsbefrämjande operationer för perioden 2001-2006. För flygvapnets del innebär beslutet att två snabbinsatsförband bildas:

- Ett förband med AJS 37 Viggen, inklusive basförband,

som under perioden (2004) ersätts av ett JAS 39-förband inklusive basförband.

- En transportflygförband (fyra TP 84 Hercules) inklusive basförband.

Förbanden benämns SWAFRAP (Swedish Air Force Rapid Reaction Unit) AJS 37 respektive C-130. Snabbinsatsförband har 30 dagars insatsberedskap från den 1 januari 2001. ●

AV PETER LIANDER

Nu pågår rekryteringen av personal till flygvapnets två insatsförband för internationella insatser. Efter årsskiftet ska de kunna sättas i drift med 30 dagars varsel.

Med början den 1 januari 2001 ökar flygvapnets beredskap för att kunna sättas in i internationella insatser med basering utomlands. Flygvapnet ska med 30 dagars insatsberedskap kunna ställa upp utomlands med ett spaningsflygförband med Viggen respektive ett transportflygförband med fyra TP 84 Hercules. De två enheterna, inklusive tillhörande basförband, benämns SWAFRAP AJS 37 och SWAFRAP C-130.

Högkvarteret gav Flygvapencentrum (Flygtaktiska kommandot, FTK) i uppdrag att leda utvecklingen och upprättandet av SWAFRAP. För projektens genomförande har förbandsarbetsgrupper bildats vid F 21 i Luleå och F 7 i Såtenäs. Sammanhållande för arbetsgruppernas verksamhet är överste **Frank Fredriksson**, flottiljchef för F 21 i Luleå. Han anser att förbandens tillkomst är av största betydelse:

– Svenska värnpliktiga och officerare gör en omvitnat skicklig insats i internationella sammanhang. Sveriges internationella engagemang bidrar till fred och

säkerhet i Europa samtidigt som det ger nya impulser och erfarenheter till vårt försvaret.

– Överbefälhavaren **Johan Hederstedt** har klart deklarerat att även flygstridskrafterna nu ska användas i internationella sammanhang. Nu har vi chansen att tillsammans visa att även flygvapnet klarar detta på ett proffsigt sätt.

Frivilligt deltagande

När det gäller transportflyg har Sverige deltagit internationellt vid flera tillfällen, bland annat med transporter av förnödenheter till det belägrade Sarajevo under

Bosnien-kriget. Det senaste tillfället som svenska stridsflygkrafter användes i motsvarande sammanhang var under Kongo-krisen mellan 1961 – 63. Nu kan det således bli dags igen, vilket är ett tydligt tecken på Försvarsmaktens ominriktning från ett invasionsförsvaret till ett insatsförsvaret.

– Vi står inför ett historiskt ögonblick med att planera, rekrytera och eventuellt sätta upp ett flygvapenförband utomlands, säger Frank Fredriksson.

Den enda kvarvarande spaningsdivisionen är "Urban Röd", dvs 1. divisionen vid F 21. Divisionen jämte markpersonalen från flottiljens 1. flygunderhållskompani kommer att utgöra grunden för SWA-

**SWAFRAP:s utvecklingschef
Frank Fredriksson:**

Viktigt att ställa upp utomlands

Överstelöjtnant Harry Östling och överste Frank Fredriksson framför en av de Viggen som kommer att ingå i ett av flygvapnets snabbinsatsförband.
Foto: Ivar Blixt/Försvarets bildbyrå

FRAP AJS 37. Förbandet kommer att bestå av cirka 225 personer och det kommer därför att behövas mycket personal som normalt inte arbetar vid just F 21.

– Stödet till SWAFRAP vid upprättandet och en eventuell insats kommer att beröra hela flygvapnet. Det blir en gemensam angelägenhet för oss alla, säger överste Fredriksson.

Viggen-förbandet organiseras för att kunna vara operativt i sex månader. All personal som ska ingå i SWAFRAP-förbanden gör det på frivillig basis. Tjänstgöring i dessa förband är naturligtvis annorlunda jämfört med den vardagsbetonade i Sverige. Men Frank Fredriksson framhåller starkt att uppgiften är viktig:

– Jag är övertygad om att vi genom lag-

arbete kan skapa en stimulerande och spännande miljö där alla delaktiga kommer att kunna utveckla både sin egen och förbandets kompetens. Min önskan är att alla som på något sätt finner detta intressant, tillsammans med sin familj och anhöriga verkligen överväger att ställa upp för Sverige och flygvapnet. ●

Om du vill delta i ett SWAFRAP-förband

Den som är intresserad av att ingå i ett SWAFRAP-förband kan kontakta SWE-DINT/J1, Box 635, 15127 Södertälje.

Beträffande SWAFRAP AJS 37 finns behov av personal som inte tillhör Försvarmakten. Vilka befattningar som är aktuella framgår enligt följande tabell. Siffror inom parentes anger antalet personer på respektive befattning.

Tolk
Jurist
Fältpräst
Sambandsexpeditionsgruppchef
Närskyddsmän (24)
Kock (2)
Utspisningsbiträde (7)
Drivmedelsman (4)
Bussförare (3)
Lastbilsförare (3)
Förrådsman (3)
Bilmekaniker (4)

Sjukvårdare (5)
Sjuktransportman (4)
Flygplansmekaniker AJS 37 (10)
Fototolk (5)
Sensorgruppchef(6)

Personalen i SWAFRAP C-130 avses rekryteras bland F 7:s ordinarie personal. Endast ett fåtal befattningar blir aktuella för övriga. Befattningarna är en förbandsplatsgruppchef och fyra lastsamordnare.

I beredskap för snabbinsats

AV OLOF EKMAN

Från det kommande årsskiftet kan insatsförbandet SWAFRAP C-130 komma att med 30 dagars beredskap sättas in utomlands. I så fall lyfter fyra av Försvarets åtta TP 84 Hercules från F 7 Såtenäs mot en basering utomlands, som kan komma att vara i upp till ett år. Det kan då komma att få märkbara konsekvenser för det militära transportflygets kapacitet i Sverige.

Foto: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

Transportflygenheten vid F 7 Såtenäs har flugit uppdrag utanför Sveriges gränser i flera decennier, under 50-talet med TP 79 och sedan mitten av 60-talet med TP 84 Hercules

Transportflygenheten idag har en gedigen erfarenhet av olika typer av internationella uppdrag. I operationsrummet på Såtenäs täcks ena väggen av enhetens världskarta, där olikfärgade nålar markerar de flygplatser som har besökts. De

flesta länder världen över är markerade med minst en nål och i Europa är nålmattan tät. Från det kommande året tillkommer dock ett nytt inslag för enheten. Då ska förbandet SWAFRAP C-130 innehålla 30 dagars beredskap för att kunna sättas in som en del i en multinationell PSO (Peace Support Operation) under Nato:s ledning.

Av Försvarets åtta Hercules ingår fyra i insatsförbandet. I likhet med AJS 37-förbandet förbereds SWAFRAP C-130 för att kunna verka i ett operationsområde beläget i främst Europa eller dess närhet. Däremot ska förbandet kunna verka längre, upp till tolv månader i sträck.

SWAFRAP C-130 planeras att baseras på en flygbas i närheten av själva insatsområdet och där få stöd av värdnationen och/eller Nato. Väl på plats ska förbandet

kunna flyga i tvåskift med två TP 84 dygnet runt. Det kan även bli aktuellt att tillfälligt flyga med fyra flygplan samtidigt, även om uthålligheten då minskar över tiden.

Företagsplanering, uppföljning, samverkan och övrig ledning ska kunna ske dygnet runt på samma sätt för att hantera uppdragen. Uppdragstyperna omfattar förbands-, materiel- och sjuktransporter, men däremot inte stridstransporter. Efter 2004 kan uppgiften dock komma att utökas med lufttankning. Då planeras SWAFRAP AJS 37 nämligen ersättas av JAS 39, där lufttankning kan komma att ingå som krav. Just nu pågår ett arbete inom TP 84-systemet som syftar till lufttankningsförmåga med en demonstrator TP 84 från 2004.

Nato-modell

Bemanningen inom SWAFRAP C-130 fördelar sig på fyra delar; en stabsdel, en divisionsdel, en kompanidel och en sjukvårdsdel, alla under förbandschefen överstelöjtnant **Lars-Eric Blad**.

Organisationen följer Nato-modell och staben sätter därmed upp ett nav för upp-

dragsplanering och uppföljning under namnet S3 Operations. Det biträds, enligt samma Nato-mönster, av S1 personaltjänst, S2 underättelseavdelning, S4 ogistik, S5 samverkan och S6 sambands- och informationssystem.

Fyra besättningar

Förbandets divisionsdel med divisionschef major **Tore Ottosson** i spetsen, innehåller fyra kompletta besättningar, klargöringspersonal och en särskild grupp för att hantera varnings- och motmedelssystemet med remsor och facklor, VMS. Till denna kommer en kompanidel, under kompanichef major **Per Norelius**, med resurser för service och reparation, motorkörning och materielhantering. Kompanidelen ska även kunna ge stöd till lastsamordning i samverkan med värdnationen. Dessutom ska övriga svenska transportflygplan kunna tas emot i begränsad omfattning. Förbandets sjukvårdsgrupp består också av en sjuksköterska.

Transportflygheten har redan viss erfarenhet av Nato-strukturen genom att

under 90-talet ha medverkat i luftbron till Sarajevo, den humanitära luftbron under Kosovo-kriget och övriga flygningar till Balkan. Luftrum och flygplatser i området hanteras delvis av Nato:s ledningscentral CAOC (Combined Air Operations Centre) i Vincenzo, Italien, vilket kräver kunskap om Nato:s organisation, regler och terminologi för att flyga i området. Personalen har således vana vid att arbeta på engelska och med Nato-begrepp som ATO (Air Tasking Order, d v s uppdragsorder), SPINS (Special Instructions) och STANAG (Standard NATO Agreement). Det underlättar den ofta omfattande samverkan som förutses som nödvändig med Flygtaktiska kommandot och SWEDINT som operationens ledning, andra länders förband och lokala myndigheter.

Under det gångna året har arbetet med att förbereda SWAFRAP C-130 i stor utsträckning präglats av Transportflyghetens arbete. Rekrytering och materieförberelser planeras att slutföras under hösten. ●

ARTIKELFÖRFATTAREN
ÄR MAJOR OCH TJÄNSTGÖR VID
FLYGTAKTISKA KOMMANDOTS INSATSLEDNING.

Med kameror som vapen

AV PETER LIANDER

Viggen-divisionen "Urban Röd" vid F 21 i Luleå kommer att utgöra grunden till SWAFRAP AJS 37. Dess piloter har förberett sig genom att bland annat göra nya utbildningsanvisningar och öva ett nytt taktiskt uppträdande i luften.

Fotospaningsflygning i en fredsbevarande uppgift ställer andra krav än vad som traditionellt gällt för det svenska spaningsflyget inom invasionsförsvaret. Då karakteriserades spaningsflygningarna av extrem lågflygning som genomfördes i hög fart, med ett flygplan per mål.

Major **Per Nilsson** är sedan 1996 chef för spanings- och attackdivisionen "Urban Röd" vid F 21 i Luleå:

– Tanken är att vi ska kunna genomföra två rote-företag per dag med en förmåga att momentant kunna fördubbla antalet företag. Vi skall kunna verka i Europa och dess närhet under sex månader för att sedan åka hem och utbilda/utvärdera och åka tillbaka igen efter tolv månader.

– Taktiken som Nato använder och som vi har anpassat oss till innebär att spaningsflygningarna genomförs med en rote, d v s två flygplan. Flyghöjden är relativt

hög, mellan 3000 – 6000 meter. Därmed kan man undvika det hot som eventuellt kan uppkomma från vissa luftvärnsrobotar. Över målområdet sjunker ett flygplan till 1500 – 3000 meter medan rotetvåan ligger kvar ovanför och "håller ryggen fri".

– Vi piloter har förberett oss genom att ta fram utbildningsanvisningar för divisionens personal, berättar Per Nilsson. Vi har också läst publikationer från Nato. Det vi har studerat mest är Aircen Air Interoperability Handbook, i dagligt tal kallad AAIH. Den är uppdelad i 23 kapitel och är ett dokument som beskriver hur Nato genomför fredsbevarande operationer. Dessutom har vi noga satt oss in i ordervägssystemet.

För att få del av erfarenheter från flygningar över Balkan-området har även utländska kontakter etablerats i samband med studiebesök hos flygförband ur tyska,

Nya utbildningsanvisningar har skapats för att svenska spaningspiloter ska kunna delta i fredsbevarande operationer utomlands.

Foto: Ivar Blixt/Försvarets bildbyrå

Major Per Nilsson, divisionschef för spaningsflygdivisionen vid F 21 i Luleå.

Foto: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

norska, holländska och det amerikanska flygvapnen.

– Studiebesöken var mycket givande och vi har bemötts med stor förståelse och öppenhet. Utan detta hade vi inte nått så här långt i förberedelserna. Nato-förbandens gemensamma syn på vår förmåga är att vi klarar av att genomföra de insatser som vi planerar för. Vi måste bara anpassa vår taktik och förbättra vår kunskap om hur Nato planerar och genomför sina insatser.

När denna utgåva av FlygvapenNytt lämnar tryckeriet pågår rekryteringsarbetet för fullt.

– Divisionen har en positiv attityd, säger Per Nilsson. För oss innebär uppgiften något av en nytändning. Vi har varit nedläggningshotade två gånger de senaste åren, men nu har det vänt. Jag upplever att vi för närvarande är den mest prioriterade divisionen i hela flygvapnet.

Anpassat flygunderhållskompani

AV ROGER MANNBERG

Utvecklingsarbetet med SWAFRAP-förbanden omfattar i hög grad markpersonalen. Här krävs en anpassad organisation för att ett spaningsflygförband ska kunna operera effektivt utomlands.

Organisatoriskt finns det vissa skillnader gentemot ett " normalt " flygunderhållskompani. Förändringarna är nödvändiga för att få en mer flexibel organisation i och med att numrären är mindre.

I kompaniledningen finns förutom kompanichef och ställföreträdare även klargöringsledare, verksamhetsföreträdare (klargöring flygplan/underhåll flygplan) samt en systemingenjör. I kompaniet ingår

en flygunderhållspluton samt en fototolkpluton. Flygunderhållsplutonen är i princip uppbyggd som en normal servicepluton förutom att man har en klargörings-tropp för betjäning av flygplan samt en materielgrupp för underhåll av materiel och handläggning av reservdelar och utbytesenheter.

Fototolkplutonen är uppbyggd som en fototolktrupp, men har tillförts en motmedelsgrupp för utvärdering av varnings- och motmedelssystemet (VMS).

Totalt består kompaniet av 59 personer, varav två är civila och 26 är värnpliktiga.

Det bör nämnas att kompetensmässigt är urvalet inte stort om man ser till kunskap om AJS 37-systemet. Detta gör att alla förband i flygvapnet kommer att bli delaktiga. Det finns vissa särskilt trånga sektorer såsom systemtekniker fototolktrupp, flygtekniker avionik AJS.

Under ett internationellt uppdrag ska kompaniet klara att:

I flygunderhållskompaniet som ingår i SWAFRAP AJS 37 finns fototolkare som har till uppgift att utvärdera flygspaningsfilmerna.

- Betjäna flygföretag med AJSF 37 Viggen dagligen, sju dagar per vecka.
- Ladda/plundra/framkalla film och utvärdera flygspaningsresultat.
- Förebyggande och felavhjälpande underhåll på stridsfältnivå av AJSF 37 Viggen.
- Förebyggande och felavhjälpande underhåll av varnings- och motmedelssystem samt IR-robotar för självförsvar.

För att uppnå detta har förberedelsearbetet bland annat inneburit att kompaniets personal har övat genom att arbeta med Air Tasking Order (ATO) samt enligt den nya kompaniorganisationen. Vidare har personalbehovet för Flygunderhållskompaniet kartlagts, erforderlig materiel har definierats och materiellistor har framställts. Vidare har en mall att användas vid rekognosering av en ny bas utvecklats, liksom en stående order för kompaniet.

Fortsättningsvis krävs ett stort engagemang för att färdigställa förbandet. Det kommer att krävas en kraftfull arbetsinsats av alla berörda under ett eventuellt uppdrag utomlands. Det är en stor utmaning. ●

En Viggen laddas med nya filmkassetter.

Bilder: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR MAJOR OCH CHEF FÖR 1. FLYGUNDERHÅLLSKOMANIET VID F 21 I LULEÅ.

Insatsövas i höst

AV HARRY ÖSTLING

Under hösten kommer en stor övning att genomföras med den personal som kommer att ingå i insatsförbandet SWAFRAP AJS 37. Den blir kulmen på ett omfattande utvecklingsarbete som det senaste halvåret bedrivits i F 21:s regi.

Utvecklingen av flygvapnets internationella insatsförband, SWAFRAP AJS 37/C-130 kom igång i april. Målet är att förbanden ska kunna upprätthålla 30-dagars beredskap från den 1 januari 2001.

Sex arbetsgrupper bildades för att driva utvecklingsarbetet inom olika områden: förbandsledning, personaltjänst, underrättelsetjänst, sambandstjänst, logistik, personlig räddningsutrustning för flygande personal inklusive undsättning (CSAR), samt fastställande av en preliminär förbandsmålsättning för SWAFRAP-förbanden.

I början av maj fastställdes en stabsarbetsplan som ska leda till att de två förbanden ska vara organiserade, rekryterade och övade samt kunna upprätthålla anbefalld beredskap.

Den preliminära målsättningen för förbanden godkändes av Högkvarterets krigsförbandsledning i slutet av juni. Därmed var organisationen fastställd och utgör grunden för den fortsatta utvecklingen. Vid samma tidpunkt var det också klart vilken typ av befattningar som ska ingå i förbandet.

Under arbetet i arbetsgrupperna framkom ett behov av utveckling avseende materiel och utbildning. Allt för att kunna

erhålla rätt kompetens i förbanden gentemot ställda uppgifter.

Övning i höst

Arbetet med rekrytering av personal till de båda förbanden påbörjades i slutet av augusti. Målsättningen är att rekryteringsprocessen ska vara slutförd i oktober.

En viktig del i utvecklingen av Viggensförbandet är att med den rekryterade personalen som bas genomföra en övning. Denna syftar dels till att utbilda personalen, dels till att utvärdera och skapa bra förutsättningar för att utveckla en dokumenterad målsättning med hänsyn taget till taktiska, operativa och ekonomiska aspekter. Detta ska vara fastställt senast vid årets slut.

Övningen kommer att ledas av FTK och inleds i mitten av oktober med rekognosering av en flygbas någonstans i södra Sverige. Den valda flygbasen får represen-

tera en bas utomlands och kommer senare att bli centralpunkt för den fortsatta övningen. Under november ska sedan övningen genomföras med olika skeden:

- Etablering av en övningsmission med tilltransport av personal och materiel.
- Genomförande av flygverksamhet enligt gällande stridsfrekvenslinjal.
- Öva och utbilda organisationen gentemot de uppställda taktiska, operativa och ekonomiska målen.
- Avveckling av övningsmission och hemtransport av personal och materiel.

I nära anslutning till övningen ska den rekryterade personalen genomföra viss anpassad utbildning; främst avseende det engelska språket, Nato:s organisation och arbetssätt, missionsutbildning samt för civil personal även allmän militär utbildning.

ARTIKELFÖRFATTAREN ÄR ÖVERSTELÖJTNANT OCH ENHETSCHEF VID F 21 I LULEÅ.

AJSF 37 Viggens målas nu i grå kamouflagefärger som är bättre lämpad för spaningsuppdrag på hög höjd.
Foto: Ivar Blixt/Försvarets bildbyrå